



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

---

## Inspekční zpráva

**Zvláštní škola Hostivice**

**Pionýrů 79, 253 01 Hostivice**

**Identifikátor školy: 600 053 512**

**Zřizovatel: Město Hostivice, Husovo náměstí 1, 253 01 Hostivice**

**Termín konání orientační inspekce: 24. a 25. leden 2001**

Čj.	031 46/01-4041
Signatura	ob4nu128

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Plně organizovaná Zvláštní škola Hostivice s 38 žáky je v současné době čtyřtřídní zařízení s kapacitou 60 žáků, které je situováno ve dvou budovách. Dvě třídy jsou umístěny v Hostivici, ul. Pionýrů 79, na odloučeném pracovišti Čičovice 71 jsou druhé dvě. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny.

Klientelu školy tvoří ze třech čtvrtin děti s mentálním postižením, ostatní, bez mentálního postižení, jsou vřazováni z důvodu opakovaného selhávání v základní škole. Žáci jsou vzděláváni podle *Vzdělávacího programu zvláštní školy* schváleného MŠMT ČR pod čj. 22 980/97-22.

Mgr. František Flemr byl do funkce ředitele Zvláštní školy Hostivice s odloučeným pracovištěm školy v Čičovicích jmenován s účinností od 1. září 1999, funkci ředitele dvoutrídní Zvláštní školy Hostivice vykonával od 29. června 1992.

## HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

### Český jazyk

Český jazyk se vyučuje v souladu s učebním plánem. Učivo zařazené ve zpracovaných časových tematických plánech odpovídá učebním osnovám, neplnění osnov nebylo shledáno. Aktuální příprava vyučujících na hospitované hodiny byla většinou dobře promyšlená. *Celkově byly plánování a příprava výuky vynikající.*

Předmět vyučují čtyři učitelky, z toho jedna odborně a pedagogicky způsobilá a jedna s odpovídajícím pedagogickým vzděláním. Skutečnost, že dvě učitelky nemají odpovídající vzdělání, neměla na kvalitu výuky výrazně negativní dopad.

Vyučuje se v kmenových učebnách podnětně vybavených a vkusně vyzdobených výtvarnými pracemi žáků. Pro výuku předmětu je lépe vybaveno kmenové pracoviště v Hostivici, kde je dostatek moderních pomůcek včetně speciálních. Pomůcky, které jsou pro výuku k dispozici, vyučující účelně využívají. Velké množství pracovního materiálu si učitelky zhotovují samy (různé pracovní listy pro samostatnou individuální práci). Škola klade důraz na pohyb a uvolnění o přestávkách, je zaveden pitný režim. Psychohygienické zásady byly v hodinách dodržovány. *Podmínky pro výuku jsou celkově velmi dobré.*

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku a specifickým zvláštěnostem dětí. Vyučující využívaly různé formy práce, účinně střídaly přímou práci se žáky se samostatnými činnostmi. Ve všech hodinách bylo respektováno pracovní tempo dětí a učitelky poskytovaly slabším žákům pomoc podle potřeby. Převážně pestrá náplň hodin a časté střídání činností příznivě ovlivňovaly pozornost a aktivitu žáků. Pouze v jednom případě byly některé zařazené činnosti nepřiměřené dlouhé. Učitelky vedly výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Dvě hodiny byly organizovány vynikajícím způsobem, žáci se učili argumentovat a odůvodňovat svá rozhodnutí, zařazeny byly i didaktické hry a soutěživé prvky. Kvalitu sledované výuky pozitivně ovlivnilo i využívání mezipředmětových vztahů. *Organizace, metody a formy výuky byly celkově velmi dobré.*

Vyučující věnovaly potřebnou pozornost motivaci a hodnocení. Všichni žáci v průběhu výuky dostávali informaci o správnosti plnění zadaného úkolu. V hodnocení žáků výrazně převažovala pochvala, kladně byla hodnocena každá snaha, pozitivní motivací bylo i povzbuzování žáků, kterým se zadaný úkol nepodařilo správně splnit. Klasifikace a hodnocení odpovídaly schopnostem dětí, pouze v jednom případě byla ve vztahu k žákovi zaznamenána

nervóznější reakce učitelky na neznalost dříve probíraného učiva. *Motivace a hodnocení jsou celkově vynikající.*

Ve všech sledovaných hodinách panoval přátelský vztah mezi vyučujícími a žáky. Děti se k sobě navzájem chovaly slušně a zdvořile. Především ve dvou hodinách učitelky dbaly o rozvoj samostatného a výstižného vyjadřování žáků. Komunikace mezi učitelkami a žáky byla vstřícná. *Úroveň komunikace byla ve většině hodin vynikající.*

### ***Hodnocení výuky českého jazyka - vynikající.***

#### **Pracovní vyučování**

Týdenní hodinová dotace přidělená jednotlivým ročníkům odpovídá schválenému vzdělávacímu programu. Všichni vyučující mají pro předmět zpracovány časové tematické plány učiva, které zajišťují jeho návaznost. V devátém ročníku škola využila možnost danou učebním plánem a snížila počet hodin pracovního vyučování o dvě hodiny z důvodu nezajištění předprofesní přípravy. Bezprostřední příprava na výuku byla vždy promyšlená. *Celkově jsou plánování a příprava výuky vynikající.*

Předmět vyučuje celkem šest učitelů, z toho dva splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, jedna vyučující má pedagogickou způsobilost, zbývající tři jsou bez odpovídajícího vzdělání. Při přidělování jednotlivých složek pracovního vyučování učitelům přihlíží ředitel ke specifikce předmětu, dílenské práce starších chlapců vyučují muži.

Pro výuku pracovního vyučování nemá škola na obou pracovištích stejné podmínky. V Hostivici je prostorná moderně vybavená kuchyně s jídelním koutem a školní dílna s dostatkem kvalitního pracovního nářadí. V Čičovicích je základní vybavení cvičné kuchyně zčásti zastaralé, ale stále funkční, v dílně nechybí potřebné nářadí. Ani na jednom pracovišti nemají všichni žáci k dispozici truhlářské hoblice, pracuje se převážně na školních lavicích. K výuce pěstitelských prací slouží školní pozemky v areálech škol. Pracovní materiál (plech, dráty, dřevo, sklo, modelovací hmota apod.) není k dispozici v potřebném množství. Psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách dodržovány. *V podmínkách výuky jsou celkově negativa s pozitivy v rovnováze.*

Zhlédnuté hodiny měly klasickou strukturu, na ukázkou a vysvětlení pracovního postupu v úvodu navazovala samostatná práce žáků. Pokyny byly učitelkami sdělovány srozumitelně a s logickou návazností. Velmi dobře byly využity mezipředmětové vztahy, činnosti byly směřovány pro budoucí praktické využití a současně při nich vyučující využily i dosavadní zkušenosti žáků. Ve všech hodinách žáci pracovali se zájmem a měli dostatek prostoru vyzkoušet si všechny činnosti, které s plněním úkolů souvisely. Pracovalo se přiměřeným tempem, podle potřeby i s individuální dopomocí učitelek. Z hodin bylo zřejmé vedení žáků k pracovním návykům. V jednom případě vyučující ne zvolila vhodně pracoviště, množení rostlin řízkováním a setí semen žáci prováděli na stole pro stolní tenis, při přípravě půdy měli k dispozici jeden žákovský stolek. *Organizace, metody a formy výuky byly celkově vynikající.*

K motivování žáků byly využity především náměty činností a praktické využití zhotovovaných výrobků. Všechny děti pracovaly s chutí a se zájmem. Hodnocení výkonu bylo prováděno průběžně především pochvalou. *Motivace a hodnocení žáků byly vynikající.*

Komunikace v hodinách byla založena na vzájemné důvěře, žáci dodržovali dohodnutá pravidla jednání. Pozitivní bylo i vytváření vztahů vzájemnosti a potřeby dělat druhým lidem radost (výrobky pro právě nepřítomné žáky, eventuálně pro žáky druhé třídy). *Atmosféra hodin byla vynikající.*

### ***Hodnocení výuky pracovního vyučování - vynikající.***

## **Blok přírodovědních předmětů - matematika, přírodověda, přírodopis**

Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů se řídí schváleným učebním dokumentem, časově tematické plány učiva jsou funkční, vyučující je dodržují. Z kontroly dokumentace a z provedených hospitací je zřejmé, že jsou učební osnovy plněny. Výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuálně zajišťována jednak tematickými plány, organizačním spojením více po sobě jdoucích ročníků ve třídách, ucelenými řadami učebnic a pracovních sešitů a pečlivou přípravou učitelů na výuku. *Oblast plánování a konkrétní přípravy na výuku byla celkově velmi dobrá.*

Výuka jedné hodiny byla zajištěna odborně a pedagogicky způsobilou učitelkou, dvě pedagogicky způsobilou a tři hodiny byly odučeny učitelkami bez odborné i pedagogické způsobilosti.

Materiální podmínky jsou velmi dobré. Vzhledem k počtům žáků jsou učebny prostorově výhodnější na odloučeném pracovišti, požadavky podnětné výuky splňují svým zařízením více třídy v Hostivici. Úprava tříd působí velmi pěkným estetickým dojmem. Pracuje se s ucelenou řadou učebnic a pracovních listů, některé materiály si učitelé připravují sami. V převážné většině zhlédnutých hodin měli žáci k dispozici různé nástěnné informační materiály k aktuálně probíranému učivu. Tempo výuky bylo přizpůsobováno možnostem žáků. Personální podmínky jsou průměrné, materiální a psychohygienické velmi dobré. *Celkové podmínky výuky sledovaných předmětů vykazují pozitiva nad běžnou úroveň.*

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, věku i možnostem dětí, běžně byl uplatňován individuální přístup. Stavba hodin byla většinou promyšlená, odpovídající pozornost byla věnována upevňování probírané látky. Výklad nového učiva byl veden formou dialogu, kterého se žáci aktivně zúčastnili. Vyučující velmi dobře zúročili vlastní znalosti a zkušenosti dětí. Učivo žákům předávali v jednoduchých souvislostech a prezentovali názorným způsobem, vhodně volili a účelně využívali dostupné učební pomůcky, učebnice a učební texty. Ve všech třídách jsou písemnosti žáků pravidelně kontrolovány a opravovány. *V organizaci, formách a metodách celkově převažují pozitiva.*

Vyučující při výuce aktualizovali učivo, zařazovali mezipředmětové vztahy, navazovali na vlastní prožitky žáků, za výkon dětí chválili. Úroveň motivace se příznivě projevila v jejich aktivním zapojení do výuky a většinou v kvalitní spolupráci s učiteli. Vyučující velmi dobře zvládali některé drobné projevy nekázně. Hodnocení výkonu žáků bylo pozitivní. *Motivace a hodnocení jsou velmi dobrá.*

Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky je založena na oboustranné důvěře. Pravidla jednání jsou všem známá a převážnou většinou žáků respektovaná. Psychosociální podmínky výuky jsou velmi dobré, mezi žáky a učiteli i mezi žáky navzájem převládají pozitivní vztahy. Ve škole jsou stanovena pravidla vzájemné komunikace. Vyučujícími je osobnost žáka respektována. Atmosféra v hodinách byla příznivá, žáci jsou vedeni k dodržování pravidel slušného chování, respektování řádu školy. Učitelky mají kultivovaný projev, jejich přístup k žákům je vlídný, vstřícný, přátelský. V úrovni komunikativních dovedností žáků jsou značné rozdíly, které souvisí s mírou postižení jednotlivých dětí. Vyskytovaly se drobnější prohřešky proti zásadám správného společenského styku (pokřikování na učitele, výrazy obecné češtiny). *Interakce a komunikace jsou hodnoceny velmi dobře.*

***Výuka sledovaných přírodovědních předmětů je velmi dobrá.***

### **Hodnocení kvality vzdělávání**

***Celkově v kvalitě sledované výuky převažují pozitiva. Inspektorkami bylo celkem pět hodin hodnoceno jako zcela mimořádných, čtyři byly velmi dobré a dvě měly průměrnou úroveň.***

## HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

### Plánování

Koncepční záměry jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy a specifických potřeb vřazených žáků a byly aktualizovány v souvislosti s připojením Zvláštní školy v Čičovicích jako odloučeného pracoviště. Dlouhodobé cíle jsou reálné a koncipované do třech základních okruhů: výchovně-vzdělávací úkoly, koncepce materiálního a investičního rozvoje školy na roky 1999/2002 a ostatní plány. Vzhledem k celkově velmi dobrým materiálně-technickým podmínkám školy směřují úkoly hlavně do pedagogické oblasti.

Dokumenty *Koncepce a organizace školy pro školní rok 2000/2001* a *Plán školy na školní rok 2000/2001* (sportovní a kulturní akce) navazují na koncepční záměry, vycházejí z hodnocení předcházejícího školního roku a blíže specifikují výchovně vzdělávací a organizační úkoly pro dané období. Plány jsou konkrétní, v obecnější rovině je zpracována pouze část týkající se výchovně vzdělávací oblasti v materiálu „*Koncepce a organizace...*“. Hodnocení školního roku, které škola každoročně realizuje, je kritické a poskytuje jí účinnou zpětnou vazbu. Program jednotlivých jednání pedagogické rady je stanoven v samostatném termínovaném plánu.

Součástí systému plánů jsou i výchovně vzdělávací plány jednotlivých tříd. Jsou podloženy kvalitní pedagogickou diagnostikou, pro konkrétní žáky stanoví konkrétní výchovné úkoly. Plnění těchto plánů je rovněž předmětem závěrečného hodnocení školního roku.

V tomto školním roce se nevyučují žádné nepovinné předměty a z důvodu nezájmu nejsou zavedeny zájmové kroužky.

***Plánování je na velmi dobré úrovni.***

### Organizování

Organizační systém odpovídá velikosti školy a počtu jejích pracovníků, kteří jsou všichni podřízeni přímo řediteli. Ředitel je v pravidelném kontaktu s učitelkami obou pracovišť, v týdenním rozvrhu má vymezen jeden den pro kontrolu a přímý osobní kontakt s pedagogy ve škole v Čičovicích. Na obou pracovištích ustanovil zastupující učitelky.

Při organizování výchovně vzdělávacího procesu účinně využívá spolupráce s pedagogickou radou.

Pedagogická dokumentace školy je vedena bez závad, ve stanoveném rozsahu i formě.

Informovanost pracovníků je zajišťována zejména přímým osobním jednáním, pravidelným konáním pedagogických rad a prostřednictvím informačních nástěnek, na kterých jsou zpravidla zveřejňovány informace dlouhodobější platnosti.

Informovanost žáků je zajišťována prostřednictvím učitelů, informovanost rodičů o prospěchu prostřednictvím žákovských knížek a popř. při konzultacích, pro které je v týdenním režimu pevně vymezena doba. Organizování třídní schůzek škola po předcházejících negativních zkušenostech zrušila. O závažnějších prospěchových nebo výchovných problémech učitelé informují rodiče osobním dopisem, v některých případech využívají i návštěvy v rodině.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právní normou.

Řád školy obsahuje všechna ustanovení dle platného právního předpisu, významně jsou v něm zastoupena práva žáků. Vypracovány jsou také funkční řady odborných pracoven (cvičné kuchyně, jídelny, posilovny, dílny a školní družiny).

Organizace vyučovacího procesu a přestávek je v souladu s vyhláškou č. 127/1997 Sb.,

o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Projednání výjimky o zařazení pěti vyučovacích hodin v jednom sledu v prvním ročníku se zřizovatelem ale není průkazné. V devátém ročníku je jednu hodinu týdně (chemie) počet žáků ve skupině nižší než stanoví § 3 odst. 1 téže vyhlášky.

***Organizování je celkově velmi dobré.***

### **Vedení a motivování pracovníků**

Vedení pracovníků spočívá jednak v plánovitém rozdělování úkolů, jednak ve funkčním operativním řízení. Jeho hlavním nástrojem jsou každodenní kontakty s učiteli v Hostivici a pravidelné návštěvy odloučeného pracoviště. Ředitel je v komunikaci vůči pracovníkům otevřený, upřednostňuje přímé osobní jednání. Ve škole není vytvořen systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzhledem k nízké odborné a pedagogické způsobilosti učitelského sboru je tato skutečnost považována za nedostatek. V letošním školním roce neprojevil nikdo zájem o účast v některé vzdělávací akci. Oficiální metodické orgány nejsou vzhledem k velikosti školy ustanoveny. Případné metodické a další výukové problémy jsou řešeny v rámci úzkého denního kontaktu či na pravidelných poradách. Metodické vedení učitelů zajišťuje ředitel též při projednávání výsledků kontrolní činnosti.

Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků zahrnují základní spektrum činností a aktivit, důraz je kladen na kvalitu výchovně vzdělávací práce. Kritéria jsou všem známa, ředitel je v praxi dodržuje, hodnocení s pracovníky individuálně projednává. Kritéria pro přidělení osobních příplatků nezahrnují oblast dalšího vzdělávání.

***Vedení a motivování je vzhledem k celkovému hodnocení kvality výuky hodnoceno velmi dobře.***

### **Kontrolní mechanismy**

Ředitel má zpracován plán kontrol, který průběžně plní. Ze záznamů z hospitací vyplývá, že při kontrole výchovně vzdělávacího procesu velmi dobře postihuje specifika speciální školy. Učiněná zjištění analyzuje, projednává s pracovníky, vyvozuje z nich potřebné závěry. Ředitel velmi dobře zná silná a slabá místa v kvalitě práce všech členů pedagogického sboru. Hodnocení kvality výuky ředitelem v rámci pohospitačních rozborů bylo kritické, taktické a shodné s hodnocením pracovníků České školní inspekce. Součástí hospitací je i kontrola dokumentace vedené učiteli.

***Kontrolní činnost ve škole a její využívání pro zlepšení práce pedagogických i nepedagogických pracovníků je na velmi dobré úrovni.***

### **Hodnocení kvality řízení**

***Škola je řízena velmi dobře.***

## **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydané školským úřadem Praha-západ pod čj. 1555/99/Ko,
- zakládací listina ze dne 11. června 1999 vydaná Městem Hostivice (bez čj.),
- koncepce zvláštní školy na roky 1999-2002,

- koncepce a organizace školy pro školní rok 2000/2001,
- plán školy na školní rok 2000/2001, plán pedagogických rad na rok 2000/2001,
- řád školy, řády odborných pracoven (cvičná kuchyně, dílna, posilovna, školní družina),
- výroční zpráva o činnosti Zvláštní školy Hostivice 1999/2000,
- jmenování ředitele do funkce čj. 3814/99 ze dne 11. října 1999,
- hodnocení školního roku 1999/2000,
- plán kontrolní činnosti ředitele
- plán hospitační činnosti
- kritéria hodnocení pedagogických i nepedagogických pracovníků
- kritéria pro přidělování osobních příplatků
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, rozhodnutí o vřazení.

## ZÁVĚR

### Podmínky pro vzdělávání

*Ve škole vyučuje celkem šest učitelů, z toho dva splňují úplnou podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, jedna učitelka splňuje podmínku pedagogické způsobilosti, tři učitelé nemají odbornou ani pedagogickou způsobilost pro výuku ve zvláštní škole. Na kvalitě výuky se negativně tato skutečnost výrazným způsobem neprojevila.*

*Materiální podmínky jsou velmi dobré co do vybavenosti učebnicemi, pracovními sešity, učebními pomůckami, didaktickou technikou. Podle finančních podmínek se postupně zlepšují. Prostorové podmínky vyhovují.*

*Komplexní zhodnocení všech podmínek pro práci školy je velmi dobré.*

### Průběh vzdělávání

*Na základě skutečného pozorování výchovně vzdělávacího procesu, rozboru tematických plánů učitelů, zápisů v třídních knihách i písemných prací žáků konstatujeme, že obecné i specifické cíle sledovaných předmětů jsou plněny.*

*Celkově je kvalita sledované výuky hodnocena velmi dobře s převahou pozitivních zjištění.*

### Řízení školy

*Úroveň plánování je velmi dobrá, organizace školy a informační systémy jsou bezproblémové, systém vnitřní kontroly je funkční. Vedení školy zaměstnanec dobře motivuje, hodnocení vychází z výsledků kontrolní činnosti.*

*Kvalita řízení je hodnocena vzhledem k podmínkám školy celkově velmi dobře.*

*Z hlediska čerpání finančních prostředků je neefektivně řešena výuka jedné hodiny chemie v devátém ročníku (pátou hodinu v pátek) ve škole v Čičovicích.*

*Ve sledovaných oblastech je práce školy hodnocena celkově velmi dobře.*

## Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá	.....
Členka týmu	PaedDr. Jitka Kozáková	.....

V Kolíně dne 15. února 2001

## Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 2. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. František Flemr	.....

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

*Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*



**Hodnoticí stupnice**

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad - referát školství	2001-03-16	83/01-4041
Zřizovatel	2001-03-16	84/01-4041
Rada školy - nezřízena	-	-

**Připomínky ředitele školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány